

วารสารส่งเสริมกิจกรรม 5ส
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
รายเดือน ประจำเดือนมิถุนายน พ.ศ.2548
ฉบับที่ 20

5ส ใส่ใจ

MAE FAH LUANG UNIVERSITY

วารสารส่งเสริมกิจกรรม 5ส มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
โทรศัพท์ 0-5391-6000 โทรสาร 0-5391-6034

บทความวิชาการ มิถุนายน 2548

5ส ใส่ใจฉบับต้อนรับเปิดภาคการศึกษา 2548 โดยขอแสดงความยินดีและขอต้อนรับนักศึกษาใหม่ทุกคนด้วยความยินดี นอกจากนี้ นักศึกษาใหม่ที่เข้ามาจำนวนสองพันกว่าคนในภาคปกติแล้ว ยังมีนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เข้ามาศึกษาอีกจำนวนเกือบ 200 คน ซึ่งแน่นอนว่ามีอาจารย์ใหม่จำนวนมากเข้ามาเช่นกัน ดังนั้น ในกิจกรรม 5ส ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จะมีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ 5ส ใส่ใจ ขอต้อนรับผู้มาใหม่ด้วยความยินดี

ทางคณะกรรมการรณรงค์กิจกรรม 5 ส จะได้ส่งเอกสารขั้นตอน และเกณฑ์มาตรฐาน 5ส ส่งไปให้สมาชิกใหม่ทุกคน เพื่อที่จะได้รับข่าวสาร และสามารถเข้าร่วมกิจกรรม 5ส ได้อย่างเข้าใจและเข้าถึงวัฒนธรรม 5ส ขององค์กร

สิ่งที่สำคัญของกิจกรรม 5 ส คือ 5 ส ช่วยให้เกิดการประหยัด โดยยังคงสภาพที่พร้อมใช้งานและพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอไม่ใช่ประหยัดจนถึงขั้นปฏิบัติงานไม่ได้ไม่คล่องตัว การประหยัดอย่างมีเหตุผล จะช่วยให้ มหาวิทยาลัยแห่งนี้ก้าวหน้า และเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เข้มแข็ง ด้วยความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งก็ต้องมาจากสมาชิกกิจกรรม 5 ส ทุกคน

เคล็ดลับในการดำเนินกิจกรรม 5ส

ฉบับนี้ขอแนะนำเคล็ดลับในการดำเนินกิจกรรม 5ส ให้ประสบความสำเร็จ และดำเนินอย่างต่อเนื่องได้ ซึ่งทุกหน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรม 5ส ของหน่วยงาน

1. ประกาศนโยบายของกลุ่มพื้นที่ 5 ส โดยผู้บริหาร
2. หัวหน้าพื้นที่เรียกประชุมให้ความรู้ตั้งเวรตรวจพื้นที่
3. แบ่งพื้นที่รับผิดชอบและทำแผนผังแสดงพื้นที่ที่ติดไว้ให้เห็นเด่นชัด การแบ่งพื้นที่ รับผิดชอบนั้น จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อสร้างบริเวณจำเพาะในการดูแลโดยยึดผังตำแหน่งการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคน แล้วจัดการ แบ่งกลุ่มตามลักษณะพื้นที่อาจแบ่งเป็นหมวดวิชาก็ได้ กำหนด ขอบเขต โดยอาจ ยึดแนวเสาภายในที่ทำงาน หรือแนวโต๊ะหรือกำแพงตู้ก็ได้ แต่ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ ควรมีจำนวน เนื้อที่เทียบกับจำนวนคนในพื้นที่ใกล้เคียงกันดังนั้นเขตของเราจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มได้หลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่ม จะมีการเลือก หัวหน้ากลุ่ม พื้นที่ของตนขึ้นมา เพื่อดูแลการดำเนินงาน ของสมาชิก หัวหน้ากลุ่มไม่จำเป็นต้องเป็นหัวหน้า ตามสายงาน อาจเป็น อาจารย์คนหนึ่งในกลุ่ม ที่เห็นว่า จะเป็น กำลัง สำคัญของกลุ่มได้ ที่สำคัญ หัวหน้ากลุ่มพื้นที่ และบุคลากรระดับผู้บริหารในพื้นที่จะต้องมีพื้นที่ที่ตัวเอง รับผิดชอบเพื่อเป็นแบบอย่างแก่สมาชิกกลุ่ม
4. ถ่ายรูปก่อนทำกิจกรรม
5. สำรวจหาข้อบกพร่อง เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงการสำรวจนี้ทำโดยสมาชิกของพื้นที่เอง พร้อมเขียน แผนดำเนิน กิจกรรม 5 ส
6. กำหนดวันทำความสะอาดครั้งใหญ่ของพื้นที่ลงมือทำโดยบุคลากรทุกคนร่วมกันทำความสะอาด ทั้งโรงเรียน และเริ่มทำการสะอาด ส 1 ตามด้วย ส 2 โดย เป็นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและควรกำหนดระยะเวลาในการทำแต่ละ ส ด้วย อาจจะ 1 เดือน แล้วมีการให้บุคลากรในกลุ่มพื้นที่ 5ส แต่ละกลุ่ม เสนอผลงานว่า ได้ทำอะไรไปบ้าง ปัจจุบันอยู่ขั้นใดและต่อไปจะทำอะไร
7. ตรวจ ติดตามและประเมินผลหลังการทำทำความสะอาด ให้ข้อเสนอแนะ ทั้งมีการให้รางวัล โดยต้อง ปฏิบัติ เช่นนี้ เป็นประจำ คณะกรรมการตรวจพื้นที่ 5 ส ควรตรวจทุกเดือน กรรมการ ไม่ควรเกิน 7 คน อย่าทำ ๆ หยุด ๆ จะไม่ได้ผล ผู้บริหาร สูงสุดจะต้องตรวจพื้นที่ เป็นบางครั้งพร้อมให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุง
8. ตั้งมาตรฐานของพื้นที่

ต่อจากหน้า 1...

- 9. ถ่ายรูปหลังการทำกิจกรรม
- 10. ตรวจสอบพื้นที่เพื่อแก้ไข ปรับปรุง โดยสมาชิกของพื้นที่เอง
- 11. จัดประชุมสมาชิกในพื้นที่อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- 13. ประชาสัมพันธ์พื้นที่ ติดรูปก่อนทำ หลังทำ เป็นขั้นตอน
- 14. วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

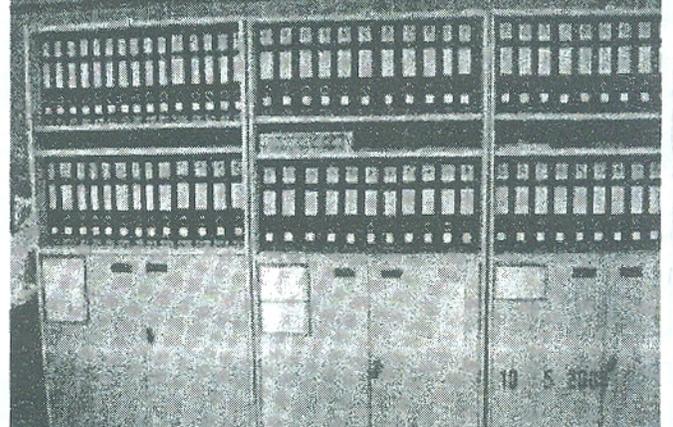
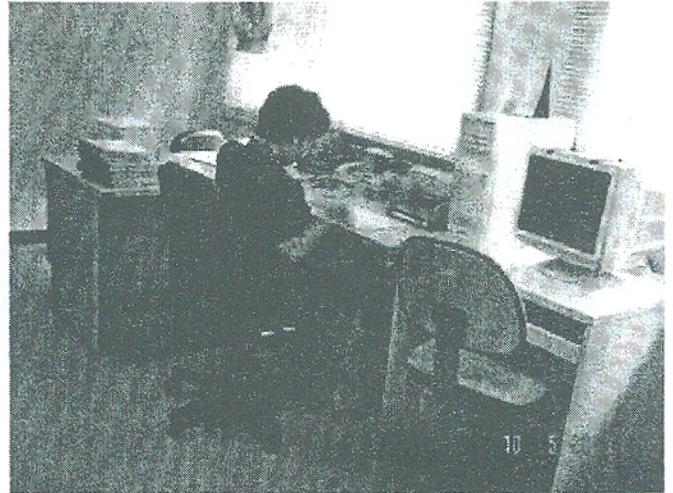
ข่าวสาร 5ส

สรุปผลการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม 5ส ครั้งที่ 2/2548 เดือนพฤษภาคม 2548

อันดับที่	พื้นที่	คะแนน
กลุ่มสำนักงาน		
1	อาคารปฏิบัติการ S2	76.80
2	อาคาร RE ชั้น 1,2 และหน่วยประสานงานฯ	74.00
3	อาคารสำนักงานอธิการบดี	73.92
4	อาคารศูนย์บรรณสารฯและศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนฯ	64.80
5	อาคารสำนักวิชา E2 และอาคารส่วนหน้า	57.28
กลุ่ม สำนักวิชา		
1	อาคารสำนักวิชา E1 ชั้น 2	71.60
2	อาคารสำนักวิชา E1 ชั้น 3	71.60
3	อาคารสำนักวิชา E1 ชั้น 1	66.00
4	อาคารสำนักวิชา E1 ชั้น 4	64.20

การตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม 5ส ครั้งที่ 2/2548 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2548 โดยคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม 5ส ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้มีข้อสังเกตดังนี้

- 1. พนักงานในแต่ละพื้นที่ที่มีทัศนคติ มีความเข้าใจให้ความร่วมมือและมีความกระตือรือร้นในการทำ กิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นอย่างมาก
- 2. แต่ละพื้นที่ที่มีพัฒนาการในการทำกิจกรรม 5ส ดีขึ้น
- 3. ควรสนับสนุนให้มีการดูงานการดำเนินกิจกรรม 5ส ของกลุ่มพื้นที่อื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัยฯ ด้วย
- 4. แต่ละพื้นที่ที่มีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรม 5ส ได้ชัดเจนมากขึ้น และจัดได้น่าสนใจมากขึ้น
- 5. มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบของการจัดเก็บเอกสารให้สอดคล้องกับมาตรฐานของส่วนกลางได้ดีขึ้น

ประสบการณ์ทำกิจกรรม 5ส

ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กิจกรรม 5ส เป็นกิจกรรมที่ทางศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ตระหนักและมีการริเริ่มให้พนักงานทุกคน ศูนย์ได้ปฏิบัติตั้งแต่เมื่อครั้งยังอยู่ที่อาคารส่วนหน้า เนื่องด้วย ผอ. ศูนย์ฯ ได้ตระหนักถึงประโยชน์ ของการปฏิบัติอย่างแท้จริง และพนักงานส่วนใหญ่ก็ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี แต่การทำอะไรก็ตามที่ต้องเป็นการฝึกวินัย หรือต้องอาศัยความใส่ใจเป็นอย่างมากนั้น มักจะไม่ค่อยประสบผลสำเร็จนักในช่วงแรก ๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะหลายคนยังเห็นว่าการทำกิจกรรมนี้ ไม่ได้ช่วยให้ การทำงานมีประสิทธิภาพ หรือประสบความสำเร็จเพิ่มมากขึ้นเท่าไรนัก หน้าที่ยังทำให้เกิดความวุ่นวาย และความสับสนทำให้งานล่าช้า ในการที่ต้องแบ่งเวลาทำกิจกรรม 5 ส. บางคนบอกว่า กิจกรรม 5ส คือ กิจกรรมหุ้มหมิ่ม ทำแล้วไม่แล้วเสร็จซักทีซึ่ง เป็นความคิดที่ดูจริงจัง ติงให้กิจกรรม 5ส ไม่ได้รับการปฏิบัติหรือแม้กระทั่งไม่ได้รับการพัฒนาให้เห็นว่ามีประโยชน์มากกว่าความสะอาด ถ้าสามารถเข้าใจแก่นแท้และปฏิบัติได้จริงจนเป็นนิสัยแม้กระทั่ง ผู้เขียนคอลัมน์นี้เองก็ยังไม่อาจพูดได้เต็มปากว่าแก่นแท้ของการทำ กิจกรรม 5 ส. คืออะไร หรือว่า ที่เข้ใจนั้นถูกต้องหรือไม่ แต่ก็มีได้ มีใจก็คิดขวาง หรือไม่เห็นด้วยในการทำกิจกรรมนี้แต่อย่างใด ยังเห็นว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์ และจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ในการทำกิจกรรมนี้อย่างเต็มที่ เพื่อที่ว่าวันหนึ่งอาจจะได้รู้อย่าง จริงจังว่ากิจกรรมนี้แท้จริงแล้วประโยชน์มากมายมหาศาลแค่ไหน

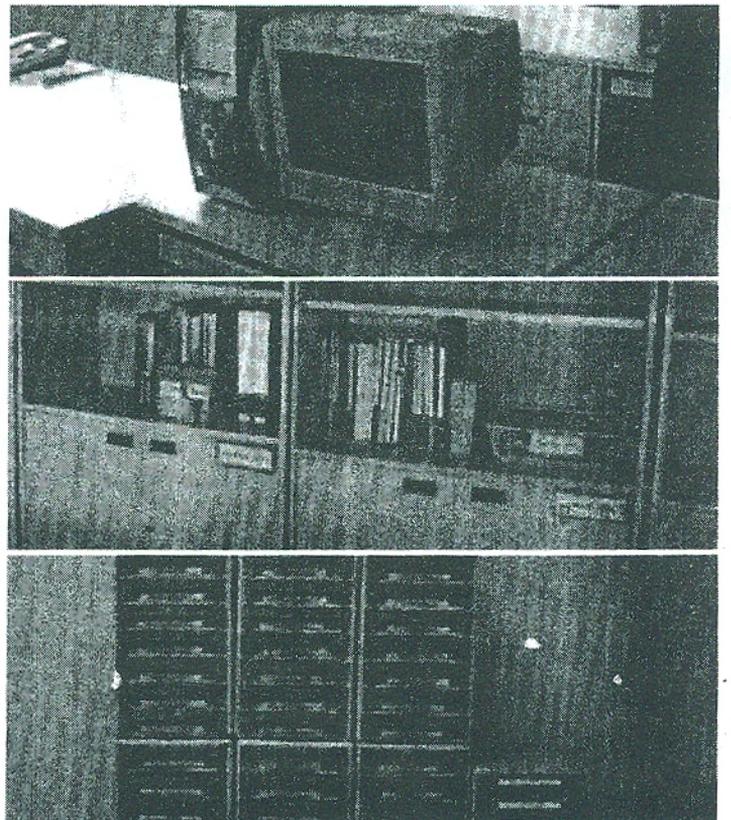
ปัญหาที่พบในการทำกิจกรรม 5ส

การทำกิจกรรม 5ส มีกฎเกณฑ์ มีข้อบังคับค่อนข้างมาก ในการปฏิบัติทำให้บางคนที่ยังไม่รู้ถึงประโยชน์ หรือบางคนเห็นว่า การทำงานในหน้าที่ ไม่จำเป็นต้องใช้กิจกรรม 5ส เข้ามาร่วม งานก็ สามารถเสร็จลุล่วงไปได้นั้น ไม่ใส่ใจในการทำกิจกรรมนี้สักเท่าไร ทำด้วยความจำใจให้เสร็จ ๆ ไปในแต่ละครั้งของการตรวจประเมิน ทำให้เกิดช่องโหว่ หรือจุดอ่อนในกิจกรรมประกอบด้วยศูนย์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯ มีพื้นที่รับผิดชอบค่อนข้างมาก คือ อาคาร S2, S3, S4 ในปัจจุบัน ทำให้การดูแลอาจไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร และสุดท้ายคือพื้นที่ของศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯ เป็นพื้นที่ที่ต้อง ให้บริการนักศึกษาซึ่งเข้ามาทำปฏิบัติการ และนักศึกษาเหล่านั้น

ไม่ได้มีความเข้าใจในเรื่องการทำกิจกรรม 5ส หรือแม้กระทั่งไม่รู้ด้วยซ้ำว่าทางมหาวิทยาลัยมีนโยบายในการทำกิจกรรม 5ส จึงทำให้ กิจกรรม 5ส ในห้องปฏิบัติการเป็นไปได้ยาก

การแก้ไขปัญหา

ประการแรก ต้องแก้ไขโดยคนที่มีความรู้ความเข้าใจ หรือ คนที่ทำกิจกรรม 5ส ด้วยความเต็มใจไม่ใช่ความจำใจ ต้องดำเนิน กิจกรรมนี้ให้ประสบความสำเร็จและเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่คน ที่ยังไม่เข้าใจได้เอาเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องไม่ซ้ำเติม หรือไม่ ละเลยที่จะให้ความสำคัญกับคนเหล่านั้น เพื่อเป็นกำลังใจให้เกิด การอยากรู้ การรับรู้และซึมซาบ ในที่สุดก็จะเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ส่วนปัญหาที่ว่าพื้นที่กว้างขวางก็แก้ไขด้วยการตั้งคณะกรรมการ ประจำพื้นที่ให้ดูแลในเรื่องกิจกรรมนี้และเรื่องนักศึกษาที่ต้อง ใช้วิธีรณรงค์กิจกรรม 5ส ให้นักศึกษาเห็นว่ากิจกรรมนี้มีความ สำคัญสำหรับห้องปฏิบัติการ และต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย อย่างไรก็ตาม ถ้าท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะหรือมีแนวทาง ในการแก้ปัญหาดังกล่าวที่น่าจะนำประโยชน์มายังศูนย์หรือส่วน อื่น ๆ ที่มีปัญหาคล้าย ๆ กันนี้ ก็ช่วยประกาศหรือแถลงลงใน วารสาร 5ส ใส่ใจได้ในฉบับต่อไปด้วยนะคะ

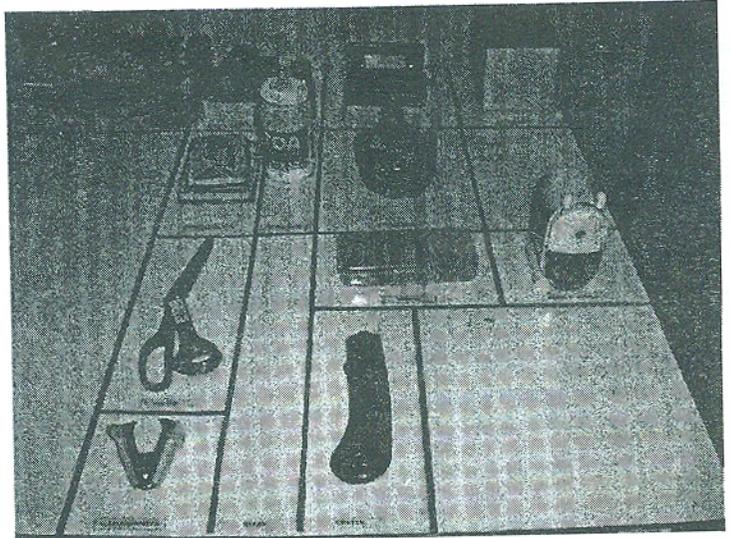

ซบซิบ E1

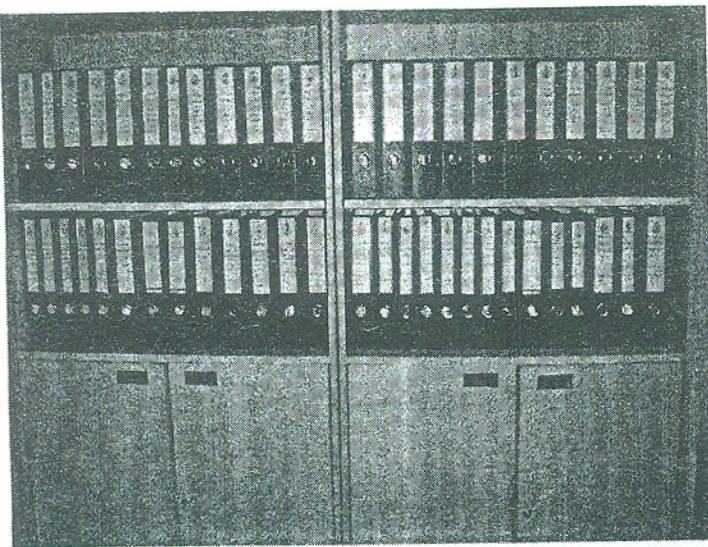
:::: อาจารย์ E1 ชั้น 2

การตรวจ 5 ครั้งที่ 2/2548 ก็ผ่านพ้นไปด้วยดี แต่ในส่วนอาคาร E 1 นี้ลี ทำให้พนักงานทุกคนลำบากใจ เหมือนกัน ทั้งคณะกรรมการตรวจ 5 ส และ ผู้ถูกตรวจก็อาคาร E1 นะลึคะ อยู่ในระหว่างการปรับปรุงทำให้ยากลำบากต่อการทำ 5ส แต่ทุกคนก็ต้องทำเท่าที่ทำได้ เพื่อให้ได้คะแนน ออกมาดีที่สุด

ส่วนใหญ่ อาคาร E 1 ชั้น 2 ได้รับกำลังใจ จากคณบดี รองศาสตราจารย์ ดร.จักพันธ์ วัชรบุรณาวาทย อาจารย์และ พนักงานทุกคน ได้รับคำแนะนำ จากคณบดีและคณะกรรมการ 5ส ของสำนักวิชา ทำให้มีพัฒนาการที่ดี ทุกคนพร้อมใจกันทำ 5ส ก็เพราะคณบดีเรานี้แหละถ้าอยากรู้ว่าสำนักวิชาศิลปศาสตร์ เค้าจัด 5 ส ได้ดีขนาดไหน ลองไปดูภาพกันเลยดีกว่า

โอโห นี่เค้ามีเวอร์ชั่น ภาษาอังกฤษกันด้วยนะ เพราะสำนักวิชา ศิลปศาสตร์เค้ามีอาจารย์ชาวต่างชาติกันเยอะ ถ้าเขียนเป็น ภาษาไทย กลัวอาจารย์ชาวต่างชาติไม่รู้ แต่ถ้าเป็นภาษา อังกฤษนี้ อาจารย์ไทยเค้าก็ต้องหยิบดูกันนะ ๆ ๆ

←
นี่แฟ้มของสำนักวิชาศิลปศาสตร์เค้าเนะเนี่ยะ จัดได้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีนำหละ เค้าได้กำลังใจดีนี่เอง
เอ! ใครนำ..... ขยันขันแข็งขนาดนี้ คณะกรรมการขอความเห็นใจหน่อยนะค้า.....

โตะใครคะนี่ เรียบขนาดนี้ นี่เป็นแค่ภาพเก็บตกระยะ ถ้าใครอยากเห็นว่าสำนักวิชาศิลปศาสตร์เค้ามีพัฒนาการ กันแค่ไหนแล้วละก็ต้องลองไปเยี่ยมชมกันหน่อยนะคะ แต่!!!!..... ออิ
แอบมีหมายเหตุเล็กน้อยเนื่องจากช่วงนี้อาคาร E1 เค้าปรับปรุงพื้นที่ใหม่ ยังไม่สะดวกต่อการเข้าเยี่ยมชม แต่หลังจากปรับปรุงเสร็จเชิญแวะกันเลยจ้า

